

Dokumenttype	NOU 1990:27	Dokumentdato	1990-11-19
Tittel	Bedrifts- og kapitalbeskatningen - Beskatning av aksjer, obligasjoner, valuta og enkelte finansielle instrumenter - Delutredning II		
Utvalgsnavn	Gruppen for utredning av bedrifts- og kapitalbeskatningen		
Utvalgsleder	Aarbakke, Magnus		
Utgiver	Finans- og tolldepartementet		
Oppnevnt	1988-03-21	Sider	42
Kapittel	8 - Sammenfattende vurdering og konklusjon		

Gruppen har ved utformingen av sine forslag lagt vekt på at reglene ikke bør motivere til skatteplanlegging. Reglene bør ikke fremme transaksjoner der den viktigste økonomiske fordel ligger i en utnyttelse av skattereglene.

Beskatningen bør i størst mulig grad avhenge av den underliggende økonomiske realiteten som instrumentet representerer, da dette sikrer den mest effektive prisdannelsen. Spesielt bør instrumenter som har samme økonomiske effekt beskattes likt.

Det er videre viktig at reglene er enkle og entydige, slik at det blir minst mulig fortolkningsvil. Høy omløpshastighet og et stort antall transaksjoner gjør det nødvendig at reglene fører til færrest mulig skjønnsspørsmål.

Reglene bør også utformes slik at beskatningssituasjonen er uavhengig av om kontrakten oppfylles ved levering eller ved differanseavregning. I motsatt fall kan skattyter selv velge hvilket regelsett som skal komme til anvendelse etter å ha konstatert om instrumentet innebærer gevinst eller tap.

Sammenfatningsvis går gruppen inn for at beskatning av finansielle instrumenter skjer etter følgende prinsipper:

(i) Samme regelsett for alle aktører

Ulike regler for forskjellige aktører vil være kompliserende og vil skape arbitrasjemuligheter.

(ii) Likt beskatningsprinsipp for alle instrumenter

Skattemessig forskjellsbehandling av ulike instrumenter vil åpne for arbitrasjemuligheter mellom instrumenter og vil gi vridninger i markedet. Gruppen går derfor inn for symmetrisk beskatning av alle instrumenter som hovedregel.

(iii) Beskatning uavhengig av underliggende objekt

Symmetrisk beskatning av alle finansielle instrumenter sikres best ved separat beskatning uavhengig av beskatningen av underliggende aktiva.

I den utstrekning det er behov for å skattlegge sikringsinstrumentet i sammenheng med det sikrede objektet, kan dette ivaretas ved å legge samme periodiseringsprinsipp til grunn for det finansielle instrumentet og det sikrede objektet.

(iv) Periodisering etter markedsprinsippet av gevinster og tap - med noen unntak

Markedsverdiprinsippet er som nevnt generelt det beste vern mot uønsket skatteplanlegging. Gruppen tillegger dette hensynet så stor vekt at det anbefaler at markedsverdiprinsippet anvendes som hovedregel på finansielle instrumenter som er børsnoterte, eller som har som underliggende objekt valuta, rentesatser, indekser og/eller børsnoterte objekter, slik at instrumentets verdi kan anslås.

Markedsverdiprinsippet vil, dersom alle gevinster og tap observeres, gi en symmetrisk behandling av gevinster og tap. Gruppen anser likebehandling av gevinster og tap som nødvendig for at markedsverdiprinsippet skal kunne anses som et akseptabelt periodiseringsprinsipp for skattemessige formål. Symmetri mellom gevinster og tap kan likevel skape praktiske problemer på områder der innberetningen må ventes å være mangelfull, for eksempel i forhold til utlandet, jf avsnitt 7.5.

Realisasjonsprinsippet må imidlertid anvendes på instrumenter som er

så tilpasset enkeltaktørers behov at markedene blir for tynne til å kunne gi en adekvat verdsetting av instrumentet.

Det bør videre være anledning til å kreve samordnet periodisering basert på realisasjonsprinsippet av instrument og det sikrede objektet eller transaksjoner i de tilfellene instrumentet representerer en sikring av disse. Et eksempel på dette kan være en bedrift som kurssikrer et fremtidig varekjøp i fremmed valuta gjennom et langsiktig terminkjøp. Her vil det være naturlig å skattlegge gevinst og tap på terminkontrakten i sammenheng med beskatningen av varekjøpet. Dette oppnås gjennom felles periodiseringsprinsipp.

For at skattyter skal kunne kreve periodisering etter realisasjonsprinsippet bør det etter gruppens oppfatning foreligge en genuin sikringssituasjon ved at følgende kriterier er oppfylt:

- a) Instrumentet må identifiseres og merkes som en sikringskontrakt ved kontraktsinngåelsen, for et objekt eller transaksjon som skattlegges etter realisasjonsprinsippet, gjennom føring på egen konto for sikringskontrakter
 - b) Det objektet, den transaksjonen eller den porteføljen som instrumentet skal sikre må la seg entydig identifisere og det må representere en risiko for skattyter
 - c) Det må være høy grad av negativ korrelasjon mellom verdiendringer på sikringsinstrumentet og det sikrede objektet, slik at risikoen elimineres eller reduseres vesentlig.
- (v) Reglene bør begrenses til visse instrumenter

Gruppen er kommet til at reglene foreløpig bare bør få anvendelse for kontrakter der det underliggende objektet er valuta, aksjer, obligasjoner, børsnoteerte finansielle instrumenter eller variable referansestørrelser som indekser, rentesatser o.l. Det er i forhold til disse markedene at behovet for nye regler er størst.
